

Conclusions. The gradual formation of lexical competence as an important component of the foreign language communicative competence provides students with a conscious assimilation of English language vocabulary in educational communicative situations, which will further facilitate their effective professional activity. The following examples of exercises can be used in classes on the first year of study at medical universities for the formation and automation of lexical skills. Further research may be related to the study of the effectiveness of methods of memorizing and learning lexical information and the development of a system of exercises improving the process of forming the lexical competence of medical students.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабанова Г. В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання в немовному ВНЗ. – К.: ІНКОС, 2005. – 101 с.
2. Берман И. М. Методика обучения английскому языку в неязыковых вузах. – М.: Высшая школа, 2000. – 238 с.
3. Борщовецька В. Д. Навчання студентів-економістів англійської фахової лексики: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / В. Д. Борщовецька – К., 2004. – 20 с.
4. Золотухін Г. О. Фаховомамедика: підручник / Золотухін Г. О., Литвиненко Н. П., Місник Н. В. – К.: Здоров'я, 2001. – 392 с.
5. Иванова О. Ю. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку на неязыковых факультетах вузов: дис. ... канд. пед. наук / О. Ю. Иванова. – Орел, 2005. – 245 с.
6. Кусько К. Ф. Лінгвістика тексту за фахом // Лінгводидактична організація навчального процесу з іноземних мов у вузі. Колективна монографія. – Львів: Світ, 1996. – 73 с.
7. Полегонько Т. Г. Особливості організації викладання англійської мови за професійним спрямуванням [Електронний ресурс] / Т. Г. Полегонько. – Режим доступу: http://www.dgerela.at.ua/publ/metodichka/osoblivosti_organizaciji_vikladannja_anlijskoji_movi_za_profesijnim_sprjamuvannjam/2-1-0-90
8. Прокоп І. А. Англійська мова за професійним спрямуванням: Медицина: навч. посіб. / І. А. Прокоп, В. Я. Рахлецька, Г. Я. Павлишин. – Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 576 с.
9. Селігей П. Чужого навчаємося, а свого цураємося ... / П. Селігей // Дивослово. – 2008. – № 7. – С. 36–40.
10. Семенчук Ю. О. Психолого-педагогічні передумови формування лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей / Ю. О. Семенчук // Психологія і суспільство. – 2006. – № 4. – С. 123–128.

Кулеба Євгенія

Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Серняк О. М.

КОМУНІКАТИВНО-ОРІЄНТОВАНІ МЕТОДИКИ ЯК МОТИВАЦІЙНИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ УМІНЬ І НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ НА УРОЦІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглянуто комунікативно-орієнтовані методики формування вмінь і навичок іншомовного спілкування на уроці англійської мови, доведено ефективність використання новітніх навчально-методичних комплексів з новими типами завдань, які спонукатимуть до підвищення інтересу до навчального матеріалу, роблять роботу цікавою та такою, що відповідає рівню розвитку школярів, а отже збільшує мотивацію до вивчення іноземної мови.

У період подальшої інтеграції України в європейський простір підвищення рівня володіння іноземними мовами є надзвичайно важливим. Проте, поряд із загально-суспільною зацікавленістю в оволодінні іноземною мовою мусимо констатувати недостатній рівень підготовки учнів української школи з іноземних мов. Однією із причин, на думку вчених-методистів, є низька вмотивованість учнів до вивчення іноземних мов, особливо на середньому етапі навчання у середній школі. Зниження інтересу раннього підліткового віку до вивчення іноземної мови, у свою чергу, призводить до низької підготовки випускників сучасної української школи.

У процесі пошуку вирішення вище згаданої проблеми одним із центральних об'єктів всестороннього вивчення вітчизняної методичної та психолого-педагогічної науки стала проблема мотивації навчання.

Мотивація, як спонука учнів до активної навчально-пізнавальної діяльності та продуктивного пізнання змісту навчання, є однією з фундаментальних проблем психолого-педагогічної науки, якій присвятили свої дослідження ряд вітчизняних та зарубіжних вчених: Б. Г. Ананьєв, Р. Г. Асєєв, В. Апелът, Л. І. Божович, В. В. Давидов, І. А. Джидарьян, І. А. Зимняя, А. І. Леонтьєв, О.М. Леонтьєв, А. К. Маркова та ін.

Метою нашого дослідження є висвітлення проблем мотивації у процесі навчання іноземної мови та методичних прийомів, які виступають мотиваційним фактором так стимулом формування в учнів умінь і навичок іншомовного спілкування на уроці іноземної мови.

Під мотивацією до вивчення іноземної мови розуміємо систему спонукань, що спрямовують навчальну діяльність на більш глибоке вивчення означеної дисципліни, на вдосконалення умінь та навичок необхідних для ефективного засвоєння лінгвістичного матеріалу та адекватного використання їх в процесі іншомовної комунікації [6, с. 22].

Разом із зниженням мотивації учнів до навчання в цілому, тенденція падіння інтересу учнів до вивчення іноземної мови розпочинається в школі.

Серед причин зниження мотивації до навчально-пізнавальної діяльності в процесі вивчення іноземних мов в школі методисти визначають наступне: вивчення предмету відбувається без яскраво виражених мотивів, що спонукають до підвищення інтересу до вивчення іноземної мови; відсутність виникнення в учнів потреби в іноземній мові як в засобі іншомовної комунікації; застосування вчителями іноземної мови традиційного підтримуючого способу навчання, яке не передбачає мовленнєвої взаємодії у процесі вивчення іноземної мови [6, с. 23].

Розглядаючи структуру мотивації до вивчення іноземних мов, Н. М. Симонова в якості компонентів означеної структури виділяє такі мотиваційні орієнтації: 1) орієнтація на процес навчальної діяльності; 2) орієнтація на результат навчальної діяльності; 3) орієнтація на оцінку викладача; 4) орієнтація на «уникнення неприємностей».

Дослідниця вважає, що означені мотиваційні орієнтації детермінують особливості емоційного ставлення учня до навчальної діяльності у процесі вивчення іноземної мови. Іntenція до вивчення іноземної мови залежить від домінування тієї чи іншої мотиваційної орієнтації, яка, в свою чергу, є показником суб'єктивної значущості предмету для учня [8, с. 12].

Одним з основних підходів формування інтересу до вивчення іноземної мови є спрямування зусиль на формування позитивної мотивації в навчанні. Адже тільки за умови позитивного особистісного ставлення до предмету, за наявності в учнів усвідомленості його всебічної значущості, засоби іноземної мови стають дієвими і впливають на розвиток потреби в розширенні знань.

За наявності активного позитивного ставлення учнів до вивчення іноземної мови ця дисципліна розширює коло навчальних предметів, що задовольняють їхню пізнавальну потребу в філологічних знаннях [2]. Саме в такому випадку вивчення іноземної мови збагачує, розширює, вдосконалює зміст пізнавальної потреби учнів і озброює їх новими методами і способами її задоволення, доводить її до вищих рівнів.

Як зазначає Н. М. Симонова, формування в учня високої позитивної мотивації до навчання, іноземної мови зокрема, відбувається за наступних педагогічних умов:

- навчально-виховний процес будується таким чином, що учень відчуває себе активним суб'єктом навчально-пізнавальної діяльності;
- зміст освіти включає матеріал про людину та суспільні явища, тісно пов'язані з реальними проблемами суспільства та учнів зокрема, що допомагає останнім стати успішнішими в житті, відчути надбання у моральному та духовному плані, вирішувати особисті проблеми тощо;
- навчально-виховний процес будується таким чином, що учень, будучи мотиваційно залученим до процесу навчання, є відповідальним як за свої успіхи та невдачі;
- заохочується прагнення до колективної співпраці, яка розглядається як не менша цінність, ніж індивідуальні успіхи
- контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів носить переважно виховний характер і розвиває здатність учня до самооцінки [8, с. 14].

Одним з існуючої безлічі шляхів і засобів, вироблених практикою, для формування стійких пізнавальних інтересів і мотивів, є застосування у процесі навчання іноземних мов інформаційних технологій.

Використання інформаційних технологій на всіх стадіях навчання іноземної мови дозволяє скоротити час на освоєння матеріалу, підвищити глибину і міцність знань, рівень розвитку учнів, індивідуалізацію і диференціювання процесу навчання, стимулювання пізнавальної активності і самостійності, розвиток творчих здібностей людини, прищеплення навичок дослідницької діяльності, формування мотивів пізнання і розвитку.

Серед сучасних технологій навчання англійської мови методисти відзначають високий мотиваційний рівень інтеркативних методик навчання іноземної мови [9, с. 33].

Специфіка означених методик полягає в тому, що участь у такого виду діяльності передбачає реалізацію об'єктивної необхідності учнів у співпраці, їх суб'єктивної потреби у спілкуванні, забезпечення особистісного сприйняття учнем навчального матеріалу у процесі співпраці з учителем та однолітками, сприяють виникненню особистісного взаємозв'язку, органічного соціально-психологічного взаєморозуміння, взаємо-регулювання відносин та взаємовпливу [7, с. 265].

Інакше кажучи, вони забезпечують активну мовленнєву діяльність учнів, викликають у школярів бажання висловлюватися у процесі мовленнєвої взаємодії із співрозмовником. Наведемо приклад комунікативно-орієнтованої методики, адаптованої нами для застосування на уроці англійської мови у 7-му класі загально-освітньої школи [10, с. 199].

Role play The Holiday of Your Life

Students should join into groups where some students interview the others about the holiday of their life

Student 1

Where did you go? What kind of trip was it? Did you go alone?	How did you travel? Where did you stay? Was the food good? Was the weather good?	What places of interest did you see? What did you do in the evenings?	Did you meet anybody interesting? Did you buy any souvenirs? Did you enjoy yourself?
--	---	--	---

Student 2

The Holiday of My Life

<i>Place and country</i>	<i>Washington D.C., the USA</i>
<i>Type of the trip</i>	<i>package tour</i>
<i>Type of transport</i>	<i>plane</i>
<i>Company</i>	<i>alone</i>
<i>Lodgings</i>	<i>boarding house (breakfast and dinner, clean room, nice land-lady)</i>
<i>Food</i>	<i>home-made American food (fried chicken, mixed salad, spinach)</i>
<i>Meeting new people</i>	<i>Donald Trump (at inauguration ceremony), Keanu Reeves</i>
<i>Doing in the evening</i>	<i>Sitting in the living room with other guests, watching TV, going to the disco</i>
<i>Places of interest</i>	<i>The White House, the Capitol, the Washington Monument, the Lincoln Memorial, the Vietnam Veterans Memorial</i>
<i>Souvenirs</i>	<i>post-cards, some T-shirts,</i>

Student 3

The Holiday of MyLife

<i>Place and country</i>	<i>London, Great Britain</i>
<i>Type of the trip</i>	<i>package tour</i>
<i>Type of transport</i>	<i>double-deck bus</i>
<i>Company</i>	<i>two best friends</i>
<i>Lodgings</i>	<i>luxurious hotel in the West End</i>
<i>Food</i>	<i>fish and chips, all kinds of international dishes</i>
<i>Meeting new people</i>	<i>David Beckham and his wife Victoria</i>
<i>Doing in the evening</i>	<i>going to restaurants, watching TV, having rest in the hotel room</i>
<i>Places of interest</i>	<i>Trafalgar Square, Westminster Abbey, St. Paul Cathedral, Piccadilly Circus, the British Museum, the Tate Gallery, the Post-Office Tower</i>
<i>Souvenirs</i>	<i>post-cards, a souvenir doll, a coffee mug for my collection</i>

Разом з тим, щоб підтримувати і формувати мотивацію учнів до вивчення іноземної мови вчителів необхідно привчати учнів до напруженої пізнавальної співпраці, розвивати їх наполегливість, цілеспрямованість, заохочуючи до виконання

завдань підвищеної трудності, учити чітко визначати цілі, завдання і критерії оцінки. До найбільш значущих прийомів підвищення мотивації можуть бути віднесені проблемні, частково-пошукові і евристичні ситуації, які створюються на уроках [5, с. 48].

Застосування інтерактивних методик передбачає залучення учнів до участі у рольових ситуаціях, коли учні залучаються до здійснення іншомовного спілкування на уроці іноземної мови у ролі режисера, який стежить за темпом уроку чи мудреця, який підводить підсумок заняттю тощо [4, с. 164].

У процесі розвитку індивідуальної позитивної мотивації до вивчення іноземної мови необхідно щоб робота була спрямована на розвиток особистості учня, його самовизначення. Ефективним стане використання новітніх навчально-методичних комплексів з новими типами завдань, які спонукатимуть до підвищення інтересу до навчального матеріалу, а отже і мотивацію до вивчення іноземної мови. Потрібно стежити, щоб діяльність учнів на уроці і в позакласній роботі була цікавою і відповідала рівню розвитку школярів. Водночас, самостійна робота учнів забарвлює їх діяльність емоційно, сприяючи розвитку у них позитивної мотивації до навчання.

Таким чином, вищезгадані аспекти комунікативного стимулювання у сукупності є втіленням комунікативного підходу до навчання іноземної мови на середній ланці загальноосвітньої школи, що у подальшому сприятиме вдосконаленню рівня опанування іноземною мовою випускників української школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гальскова Н. Д. «Теорія викладання англійської мови. Лінгводидактика та методика» / Н. Д. Гальскова // – М.: ІЦ «Академія». 2004 р. – 336 с.
2. Емонс Р. А. «Психологія найвищих прагнень: мотивація й духовність особистості» / Р. А. Емонс // Під видавн. Д. О. Лентьєв – М.: Сенс 2004 – 416 с.
3. Єгоршин О. П. «Мотивація трудової діяльності» / О. П. Єгоршин // Нижній Новгород: НІМБ, 2003. – 320 с.
4. Колкер Я. М. «Практична методика вивчення іноземних мов» / Я. М. Колкер // – М.: ІЦ «Академія», 2000. – 264 с.
5. Маркова А. К. др. «Формування мотивації навчання». Підручник для вчителя. / А.К. Маркова // – М.: «Просвітлення», 1990. – 71 с.
6. Непомнящая Э. А. Формирование мотивов учебной деятельности при обучении иностранному языку // Новые исследования в психологии / Э. А. Непомнящая // – 1979. – № 2. – С. 21–23.
7. Серняк О. М. Мотиваційний аспект педагогічного управління колективною навчально-пізнавальною діяльністю учнів / О. М. Серняк. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. – Вип. 3 (13). – К.: НПУ, 2005. – 290 с. – С. 265–267.
8. Симонова Н. М. Экспериментальные исследования структуры мотивации при усвоении иностранного языка в вузе: Автореф. дис. ... канд.пед.наук. / Н. М. Симонова // – М., 1982. – 26 с.
9. Фан Мін Хан «Поведінка та діяльність (Психологічні дослідження)». Монографія / Фан Мін Хан // – М: Сенс, 2003 – 175 с.
10. Klippel F. Keep Talking. Communicative fluency activities for language teaching / F. Klippel – Cambridge: Cambridge University Press, 1984. – 202 p.